

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par alternatīvu strīdu izšķiršanu un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvā 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju ADR)”

COM(2011) 793 final – 2011/0373 (COD)

(2012/C 181/17)

Ziņotājs: **PEGADO LIZ kgs**

Eiropas Parlaments 2011. gada 13. decembrī un Padome 2011. gada 14. decembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par alternatīvu strīdu izšķiršanu un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvā 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju ADR)”

COM(2011) 793 final – 2011/0373 (COD).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2012. gada 9. martā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 479. plenārajā sesijā, kas notika 2012. gada 28. un 29. martā (28. marta sēdē), ar 121 balsi par, 11 balsīm pret un 8 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 EESK pauž gandarījumu, ka pēc neskaitāmiem Eiropas patērētāju organizāciju, kā arī Komitejas atzinumos izteiktajiem aicinājumiem Komisija beidzot ir pārvērtusi savus ieteikumus 98/257 un 2001/310 par saistošu tiesību aktu.

1.2 EESK tomēr uzskata, ka vispiemērotākais tiesiskais pamats būtu Līguma 169. panta 2.b un 4. punkts — nevis tikai 114. pants —, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. un 47. pants.

1.3 EESK iesaka izveidot “Eiropas atbilstības zīmi”, kas balstītos uz kopīgiem strukturāliem principiem un ko piešķirtu ne tikai alternatīviem strīdu izšķiršanas (ADR) mehānismiem, kuri atbilst priekšlikumā ietvertajām prasībām, bet kas saskaņotā veidā un bez maksas palīdzētu arī apzināt tirgotājus, kuri piemēro šos mehānismus.

1.4 EESK ņem vērā iespēju, kas ļauj piemērot ADR mehānismus arī kolektīviem strīdiem, kā pirmo soli ceļā uz kolektīva ES tiesiskās aizsardzības mehānisma izveidošanu, taču iesaka šo iespēju skaidri minēt direktīvā, kā arī pienācīgi definēt tās īstenošanu.

1.5 EESK tomēr vēlas atkārtoti paust uzskatu, ka Eiropas Savienībai steidzami nepieciešams saskaņots tiesisks instruments ES līmeņa kolektīvām prasībām, ko nekādā gadījumā neaizvietotu ADR sistēmu attiecināšana uz kolektīviem strīdiem.

1.6 EESK piekrīt priekšlikuma 7., 8. un 9. pantā noteiktajiem principiem, taču iesaka tiesiskās noteiktības un skaidrības labad saglabāt definīcijas, kas sniegtas ieteikumos par sacīkstes un

pārstāvības principiem, skaidri garantējot iespēju iesaistītajām pusēm izmantot advokātu vai trešo personu, it sevišķi patērētāju tiesību aizsardzības apvienību, pakalpojumus.

1.7 EESK arī iesaka neatkarības principu neaizstāt ar neskaidro “neitralitātes principu”, kura saturs ir nenoteiktāks un kura būtība ir citāda.

1.8 EESK nelabprāt piekrīt viedoklim, ka šajos mehānismos jāiekļauj arī tirgotāju sūdzības pret patērētājiem, tomēr, ņemot vērā Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akta noteikumus, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem precīzi noteiktos gadījumos un atbilstīgi nosacījumiem, kas vēl jādefinē, vajadzētu būt iespējai risināt strīdus ar patērētājiem, izmantojot ADR mehānismus.

1.9 EESK vēlas uzsvērt, ka šis priekšlikums nedrīkst apdraudēt dalībvalstīs jau pastāvošās obligātās sistēmas vai sistēmas, kuras dalībvalstis plāno izveidot saskaņā ar to tiesiskajām tradīcijām.

Ierosmi, ka ADR lēmumi var būt pusēm nesaistoši, EESK atbalsta tikai tādā gadījumā, ja skaidri tiek noteikts, ka pusēm tiks ļauts lietu pārsūdzēt attiecīgajās vispārējās piekritības tiesās.

1.10 EESK iesaka izskatāmajā priekšlikumā iekļaut tādu pašu tekstu kā priekšlikumā regulai par strīdu izšķiršanu tiešsaistē (ODR), kurā tiesībām uz tiesas pieejamību noteikts absolūts pārākums, saskaņā ar ko ADR nevis aizvieto vai nodrošina reālu “alternatīvu” tiesām, bet gan ir vērtīgs un papildinošs strīdu izšķiršanas instruments.

1.11 EESK iesaka tieši un bez aplinkiem risināt jautājumu par šo sistēmu finansēšanu, jo patērētāju tiesību aizsardzības organizācijas un dažas dalībvalstis līdzekļu trūkuma dēļ nespēj segt papildu izmaksas, ko rada šo sistēmu izveidošana, turklāt šim jautājumam ir būtiska nozīme saistībā ar sistēmas objektivitātes un neatkarības garantēšanu.

1.12 EESK uzskata, ka jāpārskata atsevišķu prasību formulējums, proti, ka tās iespējams formulēt skaidrākā, vienozīmīgākā un efektīvāk īstenojamā veidā, un iesaka Komisijai ņemt vērā Komitejas īpašās piezīmes.

2. Priekšlikuma kopsavilkums

2.1 Ņemot vērā to, ka ievērojama daļa Eiropas patērētāju, iegādājoties preces un pakalpojumus iekšējā tirgū, saskaras ar problēmām, kuras bieži vien netiek atrisinātas;

ievērojot to, ka Ieteikumu 98/257/EK⁽¹⁾ un 2001/310/EK⁽²⁾ īstenošana nav bijusi efektīva, proti, to piemērošanas joma vēl aizvien nav pilnīga, patērētāji un uzņēmumi nav pietiekami informēti un alternatīvo strīdu izšķiršanas procedūru kvalitāte nav vienāda;

ņemot vērā gadu gaitā šai sakarā veiktu vairāku pētījumu saturu un secinājumus;

ņemot vērā nesenākās, 2011. gada janvārī uzsāktās sabiedriskās apspriešanas rezultātus un 2011. gada 29. novembra ietekmes novērtējumu SEC(2011) 1408 galīgā redakcija;

Komisija ar šo priekšlikumu direktīvai vēlas:

- a) nodrošināt, ka visus strīdus, kas izcēlušies starp patērētāju un tirgotāju saistībā ar preču pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu jebkurā tautsaimniecības nozarē, var iesniegt alternatīvās strīdu izšķiršanas (ADR) struktūrai neatkarīgi no tā, vai prasītājs ir patērētājs vai tirgotājs;
- b) nodrošināt, ka patērētāji, kas ir iesaistīti pārrobežu strīdā, var saņemt palīdzību;
- c) nodrošināt, ka ADR struktūras ievēro "kvalitātes principus attiecībā uz objektivitāti, pārredzamību, efektivitāti un taisnīgumu", kā arī darbojas bez samaksas;
- d) nozīmēt vienu iestādi katrā dalībvalstī, kas būtu atbildīga par visu ADR struktūru darbības uzraudzīšanu;
- e) nodrošināt, ka dalībvalstis nosaka efektīvus, samērīgus un preventīvus sodus par to noteikumu pārkāpumiem, kas attiecas uz patērētāju informēšanu un ziņošanas pienākumu attiecīgajām iestādēm;
- f) nodrošināt, ka dalībvalstīm nav liegts pieņemt vai paturēt spēkā procedūras, kas paredzētas strīdu risināšanai starp tirgotājiem;

g) nodrošināt, ka dalībvalstīm nav liegts paturēt spēkā vai ieviest ADR procedūras līdzīgu strīdu starp tirgotāju un vairākiem patērētājiem (kolektīvās intereses) kopīgai risināšanai;

h) rosināt dalībvalstis veidot ADR struktūras, kas atbild arī par tirgotājiem no citām dalībvalstīm.

2.2 Šai nolūkā Komisija ierosina pārveidot augstāk minētos ieteikumus par direktīvu, tādējādi padarot tajās minētos noteikumus par saistošiem un par vienīgo tiesisko pamatu izmantojot LESD 114. pantu (iekšējā tirgus izveide).

2.3 Taču direktīvā nebūtu noteikta obligāta tirgotāju dalība ADR procedūrās, kā arī šādu procedūru rezultāts tirgotājiem nebūtu saistošs.

2.4 Ierosinātajai direktīvai jābūt prioritārai pār visiem citiem ES tiesību aktiem, kas satur noteikumus, lai veicinātu ADR struktūru izveidi, ja vien attiecīgajos tiesību aktos nav paredzēts vismaz līdzvērtīgs patērētāju tiesību aizsardzības līmenis.

2.5 Direktīvai jāattiecas uz visām struktūrām, kas izveidotas darbībai ilgtermiņā un kas piedāvā strīdus risināšanu, izmantojot ADR procedūru, tostarp oficiālas šķirštiesas procedūras, kuras nedarbojas uz *ad hoc* pamata.

3. Vispārējās piezīmes

3.1 EESK gadu gaitā vairākos atzinumos ir atkārtoti aicinājusi pārveidot Ieteikumus 98/257/EK un 2001/310/EK par saistošiem tiesību aktiem un tāpēc atzinīgi vērtē šo Komisijas iniciatīvu, taču līdzās zemāk sniegtajām piezīmēm Komiteja norāda, ka tā ir novēlota. Turklāt Komiteja arī jautā, vai — nolūkā panākt lielāku noteiktību un drošību — par tiesisko instrumentu nevajadzēja izvēlēties regulu, nevis direktīvu.

3.2 Arī attiecībā uz juridisko pamatu EESK uzskata, ka līdzās iekšējā tirgus izveidei runa ir par patērētāju tiesību aizsardzības instrumentu, un tāpēc vispiemērotākais tiesiskais pamats, neizmantojot 81. pantu, būtu Līguma 169. panta 2.b un 4. punkts un nevis vienīgi 114. pants, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. un 47. pants.

3.3 Komiteja atzinīgi vērtē to, ka no direktīvas darbības jomas ir izslēgtas strīdu izšķiršanas procedūras, kas piedāvā izlīgumus patērētāju tiesību jomā, jo tās patiesībā nav nekas vairāk kā tirgvedības triks. Šajā gadījumā atbildīgās strīdu izšķiršanas struktūras pieaicina un apmaksā tirgotājs, tādējādi nav iespējams garantēt to objektivitāti un neatkarību. Lai novērstu jebkādas šaubas, EESK ierosina izveidot "Eiropas atbilstības zīmi", ko piešķirtu ne tikai ADR mehānismiem, kuri atbilst priekšlikumā ietvertajām prasībām (līdzīgi Spānijā pastāvošajai uzticamības zīmju sistēmai), bet kas saskaņotā veidā un bez maksas palīdzētu arī apzināt tirgotājus, kuri piemēro šos mehānismus, tādējādi nodrošinot šiem tirgotājiem patērētāju uzticēšanos.

⁽¹⁾ OV L 115, 17.4.1998., 31. lpp.

⁽²⁾ OV L 109, 19.4.2001., 56. lpp.

3.4 Komiteja atzinīgi vērtē jēdziena “patērētājs” paplašināšanu atbilstīgi jaunajai Direktīvai par patērētāju tiesībām⁽³⁾, tajā iekļaujot arī divējāda lietojuma līgumus, kuros ar komercdarbību saistītais mērķis nav dominējošs kopējā piegādes kontekstā, taču vēlētos, lai šis jēdziens tiktu skaidri ietverts direktīvas tekstā.

3.5 EESK ar gandarījumu atzīmē centienus attiecināt ADR sistēmas darbības jomu arī uz pārrobežu strīdiem un pauž cerību, ka Komisija centīsies nodrošināt apstākļus, lai šos gadījumus arī reāli varētu izskatīt alternatīvās strīdu izšķiršanas ceļā, it īpaši izmantojot strīdu izšķiršanu tiešsaistē (ODR) un uzlabojot administratīvo sadarbību starp dalībvalstīm⁽⁴⁾. Komiteja arī iesaka Komisijai atbilstīgi ierosinātās ADR regulas 6. panta 4. punktam vismaz vienu reizi gadā rīkot sanāksmi, kurā piedalītos direktīvas priekšlikuma 15. pantā minētās atbildīgās valsts iestādes nolūkā apmainīties ar paraugpraksi un apspriest ar ADR sistēmas darbību saistītās problēmas.

3.6 Komiteja atbalsta iespēju ļaut piemērot ADR mehānismus arī kolektīviem strīdiem kā pirmo soli ceļā uz kolektīva ES tiesiskās aizsardzības mehānisma izveidošanu, taču būtu vēlējies, lai šī iespēja būtu tikusi skaidri minēta direktīvā, pienācīgi definējot arī tās īstenošanu, nevis atstāta dalībvalstu ziņā. Šai sakarā EESK vēlas atkārtot aicinājumu, ko tā jau vairākus gadus paudusi dažādos atzinumos, ka Eiropas Savienībā steidzami nepieciešams saskaņots tiesiskais instruments ES līmeņa kolektīvām prasībām, ko nekādā gadījumā nevar aizstāt ar ADR sistēmu attiecināšanu uz kolektīviem strīdiem.

3.7 EESK atzīst, ka nepieciešams nodrošināt, lai par ADR sistēmu pārvaldi un darbību atbildīgajām personām, kā arī vidutājiem un šķīrējtiesniešiem būtu vajadzīgās zināšanas, prasmes, pieredze un personiskās un profesionālās īpašības savu pienākumu kompetentai un neatkarīgai veikšanai un ka viņiem ir jāgarantē apstākļi, kuros viņi var strādāt neatkarīgi un objektīvi. Tāpēc EESK būtu vēlējies, lai šie nosacījumi būtu precīzi izklāstīti priekšlikuma tekstā, tādējādi nodrošinot saskaņotus standartus visā Eiropas Savienībā.

3.8 Komiteja piekrīt ADR darbības principiem, kas izklāstīti priekšlikuma 7., 8. un 9. pantā un kas aptver dažus no principiem, kuri jau bija iekļauti augstāk minētajos ieteikumos. Tomēr paliek virkne jautājumu saistībā ar to, kāpēc nav iekļauti tādi ieteikumos ietvertie pamatprincipi kā likumība un brīvība.

⁽³⁾ Direktīva 2011/83/ES (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.); EESK atzinums: OV C 317, 23.12.2009., 54. lpp.

⁽⁴⁾ It sevišķi attiecībā uz Regulu 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, sk. EESK atzinumu — OV C218, 23.07.2011., 69. lpp.

Komiteja iesaka tiesiskās noteiktības un skaidrības labad saglabāt neatkarīgās definīcijas par sacīkstes un pārstāvības principiem, skaidri norādot uz iespēju iesaistītajām pusēm izmantot advokāta vai trešās puses, it sevišķi patērētāju tiesību aizsardzības apvienību, pakalpojumus (nevis uz to vienkārši garāmejot norādīt 8.a pantā un 9. panta 1.a punktā).

Visbeidzot, EESK nepiekrīt neatkarības principu aizstāt ar neskaidro “neitralitātes principu”, kura saturs ir nenoteiktāks un kura būtība ir citāda.

3.9 EESK nelabprāt piekrīt viedoklim, ka šajos mehānismos jāiekļauj arī tirgotāju sūdzības attiecībā uz patērētājiem — ne tikai tāpēc, ka tas ir pretrunā ar lielākajā daļā dalībvalstu pastāvošo sistēmu praksi un Komisijas un Eiropas Parlamenta gadu gaitā šajā jautājumā pieņemto pieeju, bet, galvenokārt, arī tāpēc, ka tas pārvērstu ADR mehānismus par strīdus izšķiršanas instancēm ar nemaksāšanu saistītos jautājumos. Tādējādi tiktu apieta ES izveidotā sistēma maza apmēra prasībām, un ADR sistēma tiktu “pārpludināta” ar lietām, paralizējot sistēmas, kurām trūkst atbilstošu reaģēšanas spēju.

Tomēr, ņemot vērā Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akta noteikumus, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem atbilstīgi nosacījumiem, kas vēl jādefinē un jāprecizē, vajadzētu būt iespējai izmantot ADR mehānismus, lai risinātu strīdus ar patērētājiem, ja viņi neizņem pasūtījumu, neizņem salabotu produktu vai neierodas pēc tam, kad ir veikuši rezervāciju.

3.10 Komiteja uzskata, ka šis priekšlikums nekādā gadījumā nedrīkst apdraudēt dalībvalstīs jau pastāvošās obligātās sistēmas vai sistēmas, kuras tās plāno izveidot saskaņā ar to tiesiskajām tradīcijām.

3.11 Ierosinājumu, ka ADR lēmumiem nav jābūt pusēm saistošiem, EESK var atbalstīt tikai tādā gadījumā, ja skaidri tiek noteikts pamatprincips, ka patērētājiem vai tirgotājiem tiks ļauts lietu pārsūdzēt atbilstošajās vispārējās piekritības tiesās. Pretējā gadījumā ADR sistēmai zustu visa tās pievienotā vērtība attiecībā uz tās uzticamību un efektivitāti, turklāt ir grūti iedomāties, kā šajā sistēmā varētu iekļaut arī oficiālās šķīrējtiesas vai citu līdzīgu mehānismu lēmumus, kas pēc būtības ir pilntiesīgi tiesas nolēmumi.

3.12 EESK pauž vilšanos par to, ka šeit apskatāmajā priekšlikumā Komisija nav iekļāvusi tādu pašu tekstu kā priekšlikumā regulai par strīdu izšķiršanu tiešsaistē (ODR) attiecībā uz absolūta pārkuma noteikšanu tiesībām uz tiesas pieejamību, saskaņā

ar ko ADR nevis aizstāj vai nodrošina reālu "alternatīvu" tiesām, bet gan ir vērtīgs un papildinošs strīdu izšķiršanas instruments⁽⁵⁾.

3.13 Komiteja ir pārsteigta par to, ka jautājums par šo sistēmu finansēšanu tiešā veidā un bez aplinkiem nav aplūkots ne priekšlikuma paskaidrojuma rakstā, ne programmā 2014.–2020. gadam, ņemot vērā to, ka rīkotajā apspriešanās patērētāju tiesību aizsardzību apvienību pārstāvji minēto vērtēja kā ļoti svarīgu aspektu. Dažām dalībvalstīm nav pietiekamu līdzekļu, lai segtu izmaksas, ko rada jaunu struktūru izveidošana, vidutāju un cita atbalsta personāla apmācīšana, informācijas un atbalsta sniegšana patērētājiem, ekspertu ziņojumu sagatavošana un jaunu administratīvu uzdevumu veikšana. Šis jautājums viennozīmīgi tiek uzskatīts par izšķirošu faktoru sistēmas objektivitātes un neatkarības nodrošināšanā⁽⁶⁾.

3.14 EESK turklāt ieteiktu Komisijai, ja tā vēl to nav izdarījusi, veikt novērtējumu par dalībvalstu galvenajām reglamentēšanas pieejām Direktīvas 2008/52/EK⁽⁷⁾ par starpniecību civillietās un komercietās (12. pants) īstenošanā, kā to ierosinājis Eiropas Parlaments⁽⁸⁾.

4. Īpašas piezīmes

4.1 2. panta 2.(a) punkts

Formulējums "nodarbina tikai attiecīgais tirgotājs" ir neskaidrs, un tā jēga nav viennozīmīga. To jāaizvieto šādi: "atrodas vai pēdējo trīs gadu laikā atradušies profesionālās, ekonomiski atkarīgās vai cita veida attiecībās, kas varētu ietekmēt viņu neatkarību".

4.2 4. panta (e) punkts

Definīcija ir pārāk neskaidra un nav pietiekami konkrēta. Tā jāpapildina ar skaidru atsauci uz to, ka tiks ņemti vērā principi, uz kuriem jābalstās ADR struktūru darbībai un kuri jāievēro, lai kļūtu par atzītu ADR struktūru tīkla locekli.

4.3 5. panta 3. punkts

EESK neizprot šī noteikuma precīzo darbības jomu, taču pauž bažas, ka tas varētu nebūt tik efektīvs, cik vēlams. Tā vietā, lai saskaņā ar kopīgu un identisku sistēmu principu veicinātu nepieciešamo saskaņošanu, integrējot visu ADR mehānismu

⁽⁵⁾ Priekšlikumā regulai par strīdu izšķiršanu tiešsaistē teikts: "Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un tiesības uz taisnīgu tiesu ir pamattiesības, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā. Tiešsaistes strīdu izšķiršanas procedūras nevar veidot tā, lai tās aizstātu tiesas procedūras un tām nevajadzētu liegt tiesības patērētājiem vai tirgotājiem vērsties tiesā pēc tiesību aizsardzības. Tāpēc nekā šajā regulā nedrīkstētu kavēt puses īstenot savas tiesības piekļūt tiesu sistēmai."

⁽⁶⁾ Sk. EESK atzinumu, kas šobrīd tiek izstrādāts (INT/608).

⁽⁷⁾ OV L 136, 24.5.2008., 3. lpp.; EESK atzinums: OV C 286, 17.11.2005., 1. lpp.

⁽⁸⁾ Ziņojums par direktīvas par starpniecību īstenošanu dalībvalstīs īstenošanu, A7-0275/2011, referents: A. McCarthy.

darbību Eiropas un valstu līmenī, veidosies tāda situācija, ka dalībvalstis saglabās pastāvošās struktūras, tikai formāli izveidojot papildinošu struktūru, kas neatrisinās pašreizējās ģeogrāfiskās un nozaru problēmas.

4.4 6. pants

EESK vēlētos, lai prasmju un objektivitātes prasību izstrādāšanā un pārbaudīšanā tiktu garantēta tirgotāju un patērētāju organizāciju aktīva līdzdalība, it sevišķi to personu atlases un amatā iecelšanas procedūrās, kuras atbildīgas par strīdu izšķiršanu. Šo uzdevumu nevajadzētu atstāt dalībvalstu oficiālo iestāžu birokā un ierēdņu rokās.

4.5 7. pants

Papildus prasībām, kas noteiktas attiecībā uz līdzekļiem, priekšlikumā būtu jānosaka arī prasības attiecībā uz rezultātiem, lai nodrošinātu, ka šo mehānismu darbība rada kvantificējamus rezultātus gan nozarēs, kurās tiek saņemts vislielākais sūdzību skaits, gan arī attiecībā uz tirgotāju sniegto pakalpojumu kvalitāti, kā arī to, ka pašas struktūras, piemērojot aktīvu pieeju, veicina uzticēšanos savām procedūrām.

Būtiski ir arī, lai dalībvalstis garantētu, ka ADR struktūras nodrošina informāciju par pakalpojumiem, ko tās sniedz (it īpaši informācijas, starpniecības, pušu samierināšanas un šķīrējtiesas jomās), izmantotajiem finanšu līdzekļiem (tādējādi garantējot šo mehānismu nepieciešamo pārskatāmību un veicinot patērētāju uzticēšanos) un lietotāju apmierinātības līmeni ar šo iestāžu darbu.

Attiecībā uz šā panta 2. punktu EESK uzskata, ka papildus gada darbības pārskatiem šīm struktūrām, izmantojot savus parastos saziņas kanālus, jāpublicē arī to gada budžets un kopsavilkums par pieņemtajiem šķīrējtiesas nolēmumiem. Tas netraucētu ievērot noteikumus par personas datu apstrādi, ko nosaka valstu tiesību akti atbilstīgi Direktīvai 95/46/EK.

4.6 9. pants

EESK atzīst taisnīguma principa nozīmi, taču pauž neizpratni par to, kāpēc priekšlikumā nav iekļauts likumības princips, kā tas norādīts Komisijas 1998. gada 30. marta Ieteikumā⁽⁹⁾. Šā principa neiekļaušana direktīvas nosacījumos varētu kaitēt patērētājiem pārrobežu attiecībās, it sevišķi gadījumos, kad likums patērētāja izcelsmes valstī nodrošina augstāku aizsardzību nekā attiecīgais likums tajā dalībvalstī, kurā izveidots ADR mehānisms. EESK vēlas atkārtot, ka likumības principu nepieciešams iekļaut šīs direktīvas darbības jomā, lai nodrošinātu, ka ADR struktūru nolēmumi nepazemina patērētāju aizsardzības līmeni salīdzinājumā ar to, kas ir garantēts attiecīgajos tiesību aktos.

⁽⁹⁾ Šajā Ieteikumā attiecībā uz pārrobežu strīdiem skaidri norādīts, ka "gadījumos, kas minēti Romas konvencijas 5. pantā, iestādes pieņemtā lēmuma rezultātā patērētājam nedrīkst atņemt aizsardzību, kas viņam pienākas saskaņā ar obligātajiem noteikumiem atbilstīgi tās dalībvalsts likumdošanai, kurā viņš pastāvīgi dzīvo".

4.7 10. pants

Komiteja pauž bažas, ka šā panta neviennozīmīgais formulējums varētu radīt patērētājos pārliecību, ka strīdu iespējams izšķirt, izmantojot ADR struktūru, lai gan tirgotājiem ir pienākums vienīgi sniegt informāciju par šāda veida mehānismu esamību, un patiesībā viņi, iespējams, nemaz neatzīst šo struktūru nolēmumus par sev saistošiem.

Tāpēc EESK aicina Komisiju nodrošināt, lai priekšlikumā tiktu garantēts, ka dalībvalstis pieprasīs tirgotājiem sniegt šo informāciju jau pirms līguma slēgšanas, kas tādējādi ļautu patērētājiem pieņemt apzinātu un pamatotu lēmumu, jau iepriekš zinot, vai tirgotājs atzīst ADR struktūru nolēmumus par sev saistošiem.

EESK arī uzskata, ka 2. punktā noteiktā pienākuma neizpilde vai daļēja izpilde uzskatāma par negodīgu komercpraksi un iekļaujama Direktīvai 2005/29/EK pievienotajā sarakstā neatkarīgi no sankcijām, kuras paredzētas priekšlikuma 18. pantā.

4.8 15.–17. pants

EESK pauž bažas, ka šie noteikumi varētu nebūt pietiekami, lai nodrošinātu, ka attiecīgās struktūras pilnībā ievēro prasības, jo tās balstās uz kritērijiem, kas izriet no šo struktūru pašnovērtējuma. Tāpēc ir būtiski, lai Komisija rosinātu tiešu pilsoniskās sabiedrības iesaisti šo mehānismu uzraudzīšanā ar attiecīgo nozaru pārstāvības organizāciju starpniecību ⁽¹⁰⁾.

Briselē, 2012. gada 28. martā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Staffan NILSSON

⁽¹⁰⁾ Līdzīgi kā enerģētikas nozarē Itālijā, proti, lai gan Itālijā pastāv valsts līmeņa ADR struktūra, to pārrauga patērētāju un enerģētikas uzņēmumu pārstāvji, turklāt patērētāju organizācijas ir uzņēmušās aktīvu lomu šajā struktūrā nodarbināto personu apmācībā.

PIELIKUMS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinumam

Specializētās nodaļas atzinumā tika grozīti šādi punkti, lai atspoguļotu pilnsapulcē pieņemtos grozījumus, taču vairāk nekā viena ceturtda daļa nodoto balsu bija par to saglabāšanu oriģinālajā formā (Reglamenta 54. panta 4. punkts):

a) 1.8. punkts

“EESK nepiekrīt viedoklim, ka šajos mehānismos jāiekļauj arī tirgotāju sūdzības pret patērētājiem.”

b) 3.9. punkts

“EESK nepiekrīt viedoklim, ka šajos mehānismos jāiekļauj arī tirgotāju sūdzības attiecībā uz patērētājiem — ne tikai tāpēc, ka tas ir pretrunā ar lielākajā daļā dalībvalstu pastāvošo sistēmu praksi un Komisijas un Eiropas Parlamenta gadu gaitā šajā jautājumā pieņemto pieeju, bet, galvenokārt, arī tāpēc, ka tas pārvērstu ADR mehānismus par strīdus izšķiršanas instancēm ar nemaksāšanu saistītos jautājumos. Tādējādi tiktu apietas ES izveidotā sistēma maza apmēra prasībām, un ADR sistēma tiktu “pārpludināta” ar lietām, paralizējot sistēmas, kurām trūkst atbilstošu reaģēšanas spēju.”

Saskaņā ar Reglamenta 54. panta 4. punktu grozījumi tika izskatīti kopā.

Balsošanas par grozījumu rezultāti:

Par:	80
Pret:	52
Atturas:	19
